

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

21 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki (przewodniczący)
SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)
SSN Maciej Kowalski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 marca 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 13 października 2021 r., V ACa 625/20,
w sprawie z powództwa I. Ł.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz I. Ł. 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego wyroku Bankowi spółce akcyjnej w W. do dnia zapłaty.**

Maciej Kowalski

Mariusz Załucki

Marcin Łochowski

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 października 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację Banku S.A. w W. od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 25 września 2020 r., którym ustalono, że umowa kredytu mieszkaniowego [...] z 31 lipca 2009 r., zawarta między [...] S.A. w G. a powódką I. Ł. jest nieważna oraz zasądzono od pozwanego na rzecz powódki 241 338 zł wraz z bliżej określonymi odsetkami, oddalono powództwo w pozostałym zakresie i orzeczono o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, istotnych dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej:

W dniu 31 lipca 2009 r. poprzednik prawny pozwanego banku – [...] zawarł z powódką umowę kredytu, zgodnie z którą udzielił powódce kredytu denominowanego w kwocie stanowiącej równowartość 113 606,29 franków szwajcarskich (CHF), jednak nie więcej niż 300 500 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów nabycia lokalu mieszkalnego.

Kwota kredytu w złotych miała zostać określona przez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w CHF według kursu kupna tej waluty, zgodnie z tabelą kursów ustalaną przez bank z dnia uruchomienia środków. Zmiana kursu waluty wpływała na wysokość wypłacanych w złotych przez bank transz kredytu oraz spłacanych w złotych przez kredytobiorcę raty kapitałowo-odsetkowych. Ryzyko związane ze zmianą kursu waluty oraz zmianą wysokości spreadu walutowego ponosił kredytobiorca.

Wypłata środków następowała w złotych w kwocie stanowiącej równowartość wypłacanej kwoty wyrażonej w CHF. Do przeliczeń zastosowanie miał kurs kupna waluty obcej według tabeli kursów z dnia wypłaty środków. Gdy przyznana kwota kredytu na skutek różnic kursowych okazałaby się na dzień uruchomienia kredytu kwotą: 1) przewyższającą kwotę wymaganą do realizacji celu – bank miał uruchomić środki w wysokości stanowiącej równowartość w walucie kredytu kwoty niezbędnej

do realizacji celu oraz dokonać pomniejszenia salda zadłużenia przez spłatę kwoty niewykorzystanej, 2) niewystarczającą do realizacji celu – kredytobiorca zobowiązany był do zbilansowania inwestycji przez uzupełnienie środków własnych przed wypłaceniem środków przez bank.

Harmonogram spłat kredytu wyrażony był w walucie, w której kredyt był denominowany, tj. w CHF. Spłata kredytu następowała w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w CHF według kursu wynikającego z tabeli kursów.

Strony 10 sierpnia 2009 r. zawarły aneks nr 1 do umowy, w którym wskazano, że przedmiotem umowy jest kredyt denominowany udzielony w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 114 489,27 CHF.

W dniu 22 stycznia 2020 r. pozwany wystawił zaświadczenie, w którym wskazano, że środki z kredytu wypłacono w dwóch transzach, tj. 11 sierpnia 2009 r. – 88 373,17 CHF, co stanowiło równowartość 230 000 zł oraz 3 września 2009 r. – 26 116,10 CHF, co stanowiło równowartość 69 084,92 zł. Wszystkie wpłaty powódki z tytułu umowy w okresie od dnia zawarcia umowy do 10 stycznia 2020 r. wyniosły 241 338 zł.

Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, czyniąc je podstawą swojego rozstrzygnięcia. Sąd drugiej instancji podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, że postanowienia dotyczące mechanizmu przeliczania walut określają świadczenie główne kredytobiorcy, a także argumentację odnoszącą się do abuzywności zapisów umowy dotyczących przeliczania kwoty udostępnionego kredytu na CHF oraz ustalających wysokość rat w złotych. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo wywiódł nieważność umowy jako konsekwencję wyeliminowania z umowy postanowień regulujących sposób przeliczeń CHF na złote i przyjął, iż kredyt był udzielony w walucie polskiej, zaś waluta CHF służyła jedynie przeliczaniu wartości.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego z okoliczności sprawy nie wynikało, aby powódka uzyskała wyczerpującą informację na temat ryzyka związanego z zawarciem umowy kredytu. Postanowienia umowy odnoszące się do przeliczenia dokonywanych w złotych spłat rat kredytu i odsetek na CHF nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, wobec czego nie wiążą stron.

Sąd Apelacyjny przychylił się do stanowiska Sądu pierwszej instancji, że w okolicznościach sprawy zachodzi szczególny przypadek skutkujący możliwością zastosowania na korzyść powódki art. 5 k.c. w kontekście zarzutu przedawnienia roszczenia o zwrot świadczeń za okres od 10 września 2009 r. do 16 stycznia 2010 r., gdyż przedawnienie dotyczy krótkiego okresu, gdy powódka nie była jeszcze świadoma abuzywności postanowień umowy, a problem umów kredytu powiązanych z walutą obcą jest od wielu lat kontrowersyjny.

Sąd drugiej instancji uznał podniesiony przez stronę pozwaną zarzut zatrzymania za nieskuteczny, mając na względzie, że wymagał on poparcia złożonym oświadczeniem woli ze skutkiem materialnoprawnym, którego jednak zabrakło.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł pozwany bank, zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie i zmianę przez oddalenie powództwa.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie: art. 380 w zw. z art. 227 w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 i 5 i art. 278 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 227 i 382 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385¹ § 2 k.c.; art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: „pr.bank.”); art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 pr.bank. w zw. z art. 353¹ w zw. z art. 385¹ § 1 k.c.; art. 385¹ § 1 oraz art. 385² k.c.; art. 358 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”); art. 385¹ § 2 w zw. z art. 58 § 1 i 2 k.c., art. 354 § 1 k.c. oraz art. 189 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zarzuty naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 227 i 382 k.p.c. odnoszące się do postępowania dowodowego i ustaleń faktycznych nie mogą być skuteczne. Zgodnie bowiem z art. 398 § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

2. Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 385¹ § 1 oraz art. 385² k.c. przez ustalenie nieważności umowy kredytu, mimo braku uprzedniego wyczerpującego poinformowania powódki o konsekwencjach ustalenia niedozwolonego charakteru klauzul umownych.

Wskazanie na niedozwolony charakter klauzuli umownej jest uprawnieniem konsumenta, w którego interesy zachowanie takiej klauzuli godzi. Jednakże w określonych okolicznościach konsument może uznać, że jeżeli wyeliminowanie klauzuli niedozwolonej prowadziłoby w szczególności do unieważnienia umowy, to woli on jej utrzymanie i jednocześnie utrzymanie w mocy całej umowy. Wzywając stronę umowy – konsumenta do zajęcia stanowiska, sąd powinien poinformować go, mając już ustalone okoliczności faktyczne sprawy i dokonaną jej ocenę prawną, o konsekwencjach prawnych wynikających z unieważnienia w całości zawartej umowy kredytowej oraz podobnie, o skutkach uznania za nieważną klauzuli niedozwolonej, z utrzymaniem w mocy pozostałej treści tej umowy, a konsument winien oświadczyć, które rozwiązanie wybiera jako dla niego korzystniejsze (zob. m.in. wyrok TSUE z 21 lutego 2013 r., C-472/11, Banif Plus Bank Zrt przeciwko Csaba Csipai i Viktória Csipai, pkt 31, 35; uchwała składu siedmiu sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019 nr 1, poz. 2, oraz wyrok SN z 14 lipca 2017 r., II CSK 803/16, OSNC 2018 nr 7-8, poz. 79).

W tym kontekście chybiony jest pogląd skarżącego, że konsument musi wyrazić zgodę na tzw. unieważnienie umowy, czyli na stwierdzenie niezwiązania umową tożsame w skutkach z jej nieważnością. Niedozwolone postanowienie umowne nie wiąże konsumenta *ex lege* i *ex tunc* (art. 385¹ § 1 k.c.). Konsument może udzielić następczej i świadomej zgody na to postanowienie, a więc mocą swojego oświadczenia sprawić, że oświadczenie to będzie wywoływało skutki. Zatem działanie konsumenta jest konieczne dla utrzymania w mocy abuzywnego postanowienia, a nie dla pozbawienia go skuteczności. Eliminacja niedozwolonych postanowień może w szczególnych sytuacjach prowadzić do skutku tożsamego z nieważnością umowy, co może mieć negatywne następstwa dla konsumenta. W takim wypadku w interesie konsumenta może pozostawać utrzymanie w mocy niedozwolonego postanowienia umownego, a w konsekwencji – całej umowy.

Sąd jest zobowiązany do zbadania z urzędu, niezależnie od zarzutów konsumenta, czy warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą. Realizacja tego obowiązku mogłaby jednak w efekcie prowadzić do pozbawienia konsumenta uprawnienia do wyrażenia świadomej i wolnej zgody na niedozwolone postanowienie, gdyby nie został w odpowiednim czasie i w odpowiedni sposób pouczony przez sąd o skutkach uznania umowy za niewiążącą (nieważną).

Stąd też wynika akcentowany w orzecznictwie obowiązek przewodniczącego, realizowany na podstawie art. 156¹ i 156² k.p.c., pouczenia konsumenta o prawdopodobnym wyniku sprawy w świetle zgłoszonych twierdzeń i dowodów, tj. w szczególności o tym, czy – w ocenie sądu – istnieje możliwość utrzymania umowy po wyeliminowaniu z niej klauzul abuzywnych i jakie będą następstwa dalszego funkcjonowania stosunku prawnego o takiej treści, czy też takiej możliwości nie ma, co będzie związane przede wszystkim z koniecznością zwrotu przez strony spełnionych świadczeń (art. 410 § 1 w zw. z art. 405 k.c.). Ewentualnie należy także udzielić informacji, że o konkretnym żądaniu dochodzonym w pozwie można rozstrzygnąć na innej podstawie prawnej niż wskazana przez stronę (zob. wyroki SN: z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 czerwca 2022 r., II CSKP 520/21; z 15 maja 2022 r., II CSKP 792/22).

Aktywność konsumenta jest więc niezbędna dla utrzymania w mocy umowy, która w przeciwnym wypadku nie wywoływałaby skutków. Natomiast bierność konsumenta (brak zgody) powoduje w takim przypadku uznanie umowy za niewiążącą (nieważną). W sytuacji zatem, gdy powódka nie wyraziła sprzeciwu co do uznania umowy za niewywołującą skutków (nieważną), czyli nie wyraziła następczej, świadomej i wolnej zgody na niedozwolone postanowienie, nie ma podstaw do podważenia oceny Sądu co do uznania umowy za nieważną wyłącznie z powodu ewentualnego braku stanowiska konsumenta.

Stanowisko to znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który przyjął, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż – w kontekście uznania nieważności

w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową ze względu na to, iż umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać – stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, a z drugiej – konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną [wyrok z 7 grudnia 2023 r., C-140/22, mBank (*Déclaration du consommateur*)].

3. Zarzuty naruszenia art. 69 ust. 1 i 2 pr.bank., także w powiązaniu z art. 65 § 1 i 2 k.c. oraz art. 353¹ i 385¹ § 1 k.c., zmierzają, jak się wydaje, do podważenia dokonanej przez Sądy *meriti* oceny charakteru umowy kredytu. Według skarżącego bank udzielił kredytu walutowego a nie denominowanego do waluty obcej. Trzeba jednak zauważyć, że uzasadnienie tych zarzutów nie jest dostatecznie jasne.

W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że w kredycie denominowanym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej, a zostaje wypłacona w walucie krajowej według klauzuli umownej opartej na kursie kupna waluty obcej obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu, zaś spłata kredytu następuje w walucie krajowej. Z kolei w kredycie walutowym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej i spłata również jest dokonywana w tej walucie (tak m.in. wyrok z 7 listopada 2019 r., IV CSK 13/19). Sądy *meriti* trafnie zatem zakwalifikowały sporną umowę jako umowę kredytu denominowanego do waluty obcej, tj. CHF. Zarzuty skargi podważające tę ocenę nie są więc uzasadnione.

4. Nieuzasadniony jest też zarzut skargi kwestionujący przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że klauzula przeliczeniowa określa główne świadczenia stron. Wykładnia art. 385¹ § 1 k.c. w kontekście pojęcia „głównych świadczeń stron” w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości. Klauzule przeliczeniowe zastrzeżone w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej wyroku określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. m.in. wyroki SN:

z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22).

Na takim stanowisku stoi też Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. np. wyroki: z 20 września 2017 r., C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc i in. przeciwko Banca Românească SA, pkt 37; z 20 września 2018 r., C-51/17, OTP Bank Nyrt. i OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt przeciwko Teréz Ilyés i Emil Kiss, pkt 68; z 14 marca 2019 r., C-118/17, Zsuzsanna Dunai przeciwko ERSTE Bank Hungary Zrt, pkt 48; z 3 października 2019 r., C-260/18, Kamil Dziubak i Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG, pkt 44).

5. Sąd Apelacyjny trafnie ocenił jako niedozwolone klauzule przeliczeniowe w umowie stron, pozwalające pozwanemu bankowi na swobodne ustalenie kursu walutowego, po jakim następuje przeliczenie kwoty udostępnionego kredytobiorcy kredytu oraz uiszczanych spłat. Stanowisko o niedozwolonym charakterze postanowień, w których możliwość ustalania kursu (a zatem również wysokości świadczeń) zależy od arbitralnej decyzji jednej ze stron, jest już ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m.in. wyroki: z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48, i tam powołane orzecznictwo; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 334/22; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22).

Bez znaczenia pozostaje, czy bank tej możliwości nadużywał, czy też nie. W konsekwencji dowód z opinii biegłego, który miał wykazać, że bank nie miał możliwości dowolnego ustalania kursu waluty był zbędny, skoro umowa stron nie przewidywała w tym zakresie żadnych ograniczeń. Dlatego zarzuty naruszenia art. 380 w zw. z art. 227 w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 i 5 i art. 278 § 1 k.p.c. są nietrafne.

6. Nie jest także uzasadniony zarzut skargi wskazujący na możliwość wypełnienia luki w umowie, powstałej na skutek usunięcia z niej klauzuli przeliczeniowej (art. 385¹ § 1 k.c.), przez odwołanie się do mechanizmu ustalania kursu walutowego przewidzianego w art. 358 § 2 k.c., tj. przyjęcia na potrzeby wyliczeń średniego kursu NBP.

Jak wynika z jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego odnoszącego się do postanowień niedozwolonych stosowanych w umowach kredytu

denominowanego i indeksowanego, w takim przypadku nie może mieć zastosowania art. 358 § 2 k.c. (zob. wyroki: z 25 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48; z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 1200/22; z 7 lutego 2023 r., II CSKP 1334/22; z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22; z 17 marca 2023 r., II CSKP 924/22; z 5 kwietnia 2023 r., II CSKP 1477/22).

W wyroku z 26 marca 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykluczył, aby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach (C-70/17, Abanca Corporación Bancaria SA przeciwko Albertowi Garcíi Salamance Santosowi i Bankia SA przeciwko Alfonsowi Antoniowi Lau Mendozie i Verónice Yulianie Rodríguez Ramírez, pkt 54). Oznacza to, że nieuprawnione jest zastąpienie przez sąd postanowień niedozwolonych innymi, co prowadziłoby w istocie do zmiany treści łączącej strony umowy. Możliwość takiej zmiany umowy przez sąd stoi w sprzeczności z celami prewencyjnymi dyrektywy 93/13, gdyż przedsiębiorcy wiedzieliby, że nawet w razie zastosowania klauzuli niedozwolonej umowa zostanie skorygowana przez sąd w sposób możliwie najpełniej odpowiadający ich woli, a jednocześnie dopuszczalny w świetle przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (zob. też wyrok TSUE z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W., R.W. przeciwko Bank BPH, pkt 68).

7. W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje trafne stanowisko, że w przypadku umowy denominowanej kursem CHF, po wyeliminowaniu z niej klauzul przeliczeniowych, nie jest możliwe utrzymanie takiej umowy w mocy ani jako umowy kredytu walutowego w CHF (wyrok SN z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22), ani jako umowy, w której kwota kredytu wyrażona byłaby w złotych polskich (wyrok SN z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że eliminacja klauzuli przeliczeniowej w takiej umowie sprawia, iż nie wiadomo, jaką kwotę powinien wypłacić bank, skoro w umowie kwota kredytu określona jest w CHF, ale wypłata następuje w złotych, według kursu arbitralnie ustalanego przez bank. Oznacza to, że brakuje niezbędnego elementu konstrukcyjnego stosunku prawnego i niemożliwe jest jego uzupełnienie. Tego rodzaju skutek (sankcja), w skutkach tożsamy z nieważnością umowy, nie jest wynikiem konstytutywnego orzeczenia sądu a powstaje *ex lege* (zob. uchwałę siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, oraz powołane tam orzecznictwo).

Nie jest również możliwe uznanie, że tego rodzaju kredyt należy od początku traktować jak kredyt walutowy, którego przedmiot stanowiła ustalona kwota w walucie obcej. Przyjęcie takiego założenia byłoby sprzeczne z umową, w której wyraźnie przewidziano wypłatę kwoty kredytu w złotych. Co więcej, uznanie kredytu za walutowy oznaczałoby, że brak wypłaty w walucie obcej jest równoznaczny z brakiem wypłaty kwoty kredytu w ogóle, natomiast faktycznie spełnione świadczenie banku w złotych musi zostać uznane za nienależne. Sytuacja w takim wypadku byłaby więc w praktyce zbliżona do tej, która powstała w razie przyjęcia nieważności lub bezskuteczności umowy kredytu (tak wyrok SN z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48).

Sąd Najwyższy podziela stanowisko wyrażone w tych orzeczeniach i odsyła do ich uzasadnień, aby uniknąć zbędnych powtórzeń. Nieuzasadniony jest więc zarzut skargi naruszenia art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 2 k.c. oraz art. 354 § 1 k.c.

8. Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono trafny pogląd, że kredytobiorca, mimo dochodzenia od banku roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia ma również interes prawny w ustaleniu braku związania umową kredytu, w szczególności jeżeli umowa nie została jeszcze w całości wykonana (zob. np. wyroki z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 44, i z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 51, i powołane w nich orzecznictwo).

9. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną, a zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

Maciej Kowalski

Mariusz Załucki

Marcin Łochowski

(D.Z.)

[af])